

TONI SOLER, PERIODISTA I ESCRIPTOR

Text: PERE MARTÍ / Fotos: RICARD CUGAT

"Tinc una vessant molt exhibicionista"

Toni Soler (Figueres, 1965), el popular presentador del programa 'Malalts de tele' de TV3, combina el periodisme amb la història. Acaba de publicar una fresca i informal 'Història de Catalunya (modèstia a part)', editada per Columna.

Estem malalts de tele?

—Afortunadament sí, per la part que em toca. La tele és un hàbit social, una malaltia, però no una malaltia dolenta. No sóc dels que es van educar pensant que la televisió era una caixa tonta, que només manipulava. La televisió entreté, informa, i ens dóna claus per entendre el que passa al nostre voltant.

—Però no creus que la tele té un protagonisme excessiu en la vida quotidiana de la gent?

—Depèn. En moltes famílies que estan malament, la televisió és un element vertebrador. Si no fos per la tele potser s'estarien clavant ganivetades els uns als altres... Evidentment, estaria bé que la gent mirés una mica menys la tele i es dediqués a fer altres coses. En general, la televisió és bona o dolenta segons l'ús que se'n fa.

—Una família ha de dinar amb la tele encesa o apagada?

—Depèn del que facin per la tele en aquell moment, però sempre és millor dinar amb la tele apagada. La tele substitueix moltes converses, és innegable, i no hauria de ser així.

—Pregunta tòpica: per l'audiència val tot?

—No. Hi ha coses que no es poden fer per televisió. En el meu cas, hi ha coses que m'agradaria fer i no les puc fer i hi ha coses que no les faig perquè ni tan sols m'agraden.

—Què voldries fer i no pots fer?

—Hmmm... No ho sé. I no em refereixo a l'alta política, eh? Estem en el terreny terriblement

pantanós del que és políticament correcte, que és un debat que s'està tornant terriblement pervers. Lamentablement en aquest país hi ha gent que s'ofèn per tot. Això et limita una mica la possibilitat de fer broma. Per exemple hi ha coses que jo trobo molt gracioses però si sé que la gent s'ofèn, ja no les dic. S'està exagerant una mica amb el tema de ser curiosos del parlar.

—Dius que per l'audiència no val tot, però si un programa no té audiència, es retira de la programació.

—I estic d'acord que sigui així. Dins de tot, l'audiència és el mesurador més fiable que tenim, el més objectiu. Altres criteris, com la qualitat, el bon gust, o la utilitat social són més opinables. Les xifres d'audiència són irrefutables. S'han de tenir molt presents perquè indiquen realment les preferències de la gent. Estic a favor que els meus programes tinguin audiència. No m'agradaria anar de Llanero Solitario, pensant "faig un bon programa però ningú no m'entén". Fent literatura t'ho pots permetre, però fent televisió no. La televisió és un negoci, i la seva finalitat és arribar a tanta gent com sigui possible.

—El criteri dels índexs d'audiència ha de tenir la mateixa importància en una televisió pública que en una privada?

—Amb matisacions. La televisió pública té algunes servituds, i està bé que les tingui, però ha de fer un esforç per competir. Ha de guanyar terreny a les privades. Si no, es converteix en una cadena per minories i perd tota la seva utilitat. En el cas de Cata-

"No sóc dels que es van educar pensant que la televisió era una caixa tonta que només manipulava."

"Lamentablement en aquest país hi ha gent que s'ofèn per tot. Això et limita."

lunya, encara és més important perquè la televisió pública que tenim és l'única que emet en català. TV3 ha de tenir com a gran objectiu que la gent se la miri.

—*No hi ha massa programes d'humor a TV3?*

—Hi ha una febrada d'humor a totes les televisions. I no només de programes d'humor clàssics, sinó que l'humor ho va envaint tot: programes d'esports, musicals, informatius. Fins i tot hi ha informatius que fan riure sense pretendre-ho. Abans hi havia hagut la febrada dels concursos, després la dels *reality shows*, etc. Ara hi ha una febrada d'humor que també passarà, però en quedarà la voluntat que facis el que facis en televisió, hi has de posar un vernís humorístic. La gent ha vist que amb una mica d'humor tot passa millor.

—*El currículum de Toni Soler diu llicenciat en història. Com arriba un llicenciat en història a presentar un programa de televisió de màxima audiència?*

—Hi vaig arribar gràcies a la precarietat del món laboral periodístic. Jo havia sigut redactor del diari *Avui*. Me'n vaig anar a l'*Observador*, però va tancar. L'única sortida que vaig tenir va ser anar de guionista a un programa de TV3 que es deia *La tarda és nostra* que feia Josep Cuní. No havia fet mai guions. Durant aquell any vaig conèixer l'Andreu Buena-fuente, que llavors només feia ràdio. Vam sintonitzar molt bé, i al cap d'un any, quan va necessitar un guionista, em va cridar per anar al seu programa. Des d'aleshores m'he incorporat a tots els projectes que ha anat fent El Terrat. De fet, hagués continuat com a guionista, que és el que més m'agrada, si El Terrat no hagués decidit fer més d'un programa a la vegada. L'Andreu va creure que jo era la persona indicada per posar-me davant les càmeres. És una cosa que no m'havia plantejat mai. Ara ja m'hi trobo bé.

—*Et consideres un deixeble d'Andreu Buena-fuente?*

—En bona part sí, tot i que tots hem begut de moltes fonts. Abans de treballar amb ell, jo ja era un fan de l'Andreu. El sentia per la ràdio i ja el considerava un *crack*. És una figura de l'entreteniment. Té dues vessants, com a *showman*, i com a explicador d'històries, com el millor estil del Capri. És molt intuïtiu sobre el que fa gràcia i el que no. Treballant amb ell n'he après molt. *Malalts de tele* és un programa d'El Terrat, i intentem que es noti.

—*Quina és la recepta de l'èxit de la factoria El Terrat?*

—És un humor fresc que té vel·leïtats surrealistes o absurdes tipus germans Marx, però no hi arriba a

caure. Està molt basat en el costumisme i això fa que sigui un humor per totes les edats, cosa que es nota en l'audiència. Si fas un programa que només agrada als joves, les audiències no són molt bones. Sempre ens preguntem: això faria gràcia a les nostres mares? És la prova del nou. La gràcia d'El Terrat és el seu caràcter d'humor familiar, que agrada a pares i fills. La gent jove és la que crea el fenomen social, la que diu "matxembrat" pel carrer, però l'audiència està repartida.

—*Quina diferència hi ha entre els programes d'El Terrat i el Persones humanes que feia el Mikimoto?*

—En Mikimoto, deixant de banda les seves virtuts personals, tenia el pes del seu programa en el seu guió. Era un programa molt escrit, amb un guió molt bo, que li assegurava l'èxit. A mi m'agradava molt, però era un programa generacional.

—*Diuen que entre l'Andreu Buena-fuente i el Mikimoto no hi ha bon rotllo.*

—Ah sí? Primera notícia. Ha, ha, ha...

—*Sovint surt Canal 9 al teu programa. Teniu molta audiència del País Valencià?*

—No la tenim quantificada. Però rebem moltes cartes o trucades del País Valencià. Intentem cuidar-ho. Per això parlem de Canal 9. La veritat és que ens ho posen fàcil. És difícil no parlar-ne.

—*A més de televisió, escrius llibres. No són dues coses incompatibles?*

—Sí, sí. No ho neguem. Al meu currículum de malalt de tele no li afavoreix això d'escriure llibres. Però és anterior. Vaig publicar una novel·la abans de treballar a la tele, cosa que em dóna una coartada fantàstica per tota la gent que em deu criticar per aprofitar-me de l'èxit televisiu. Sempre que he escrit, ho he fet perquè m'ha donat

la gana a mi, he fet productes que em venien de gust a mi i que es justifiquen per si sols, sense comptar el fenomen televisiu. M'agrada escriure i penso seguir fent-ho. Evidentment mentre estigui a la tele vendré molt més, però és un fet contra el qual no puc lluitar i...

—...i ja et va bé.

—Em sembla molt bé que la gent a través de la tele llegeixi. Millor que llegissin escriptors més bons, però ja sabem que això va així.

—*Qui surt per la tele ven més llibres, però el llibre continua tenint dificultats per sortir a la tele.*

—Hi ha alguns programes, com el *Continuarà...* o *Avisa'ns quan arribi el 2000*, que enfoquen bé aquest tema. No són elitistes, estan dirigits al consum cultural. Potser els hi falta desacralitzar-ho. L'únic terreny on no ha entrat l'humor és en el cultural. Fer broma amb els llibres encara està mal

"Abans de treballar amb ell, jo ja era un fan de l'Andreu Buena-fuente. El sentia per la ràdio i ja el considerava un 'crack'."

"No tenim el que històricament s'ha necessitat per ser independents."

vist. A mi m'agradaria fer un programa cultural, i fer-lo amb humor. Falta que els escriptors permetin que te'n riguis d'ells. Si vols sortir per la tele has d'estar disposat a això i a més. No sé si estan en condicions d'acceptar-ho.

—*És normal que qui vengui més llibres en aquest país sigui mossèn Ballarín?*

—Quina pregunta! En el món editorial hi cap tot. És com la tele. La televisió és un hipermercat, on trobes de tot, de bo i de dolent. En el món editorial passa el mateix. Hi ha tota mena de productes. A cap país del món l'autor més venut és el més bo tècnicament.

—*Què t'agrada més, escriure o fer televisió?*

—M'agrada tot. Treballant sóc molt individualista, i m'agrada escriure sol. Però a la vegada tinc una vessant molt exhibicionista. La meva feina m'agrada projectar-la, que la gent la conegui. La televisió, des d'aquest punt de vista és ideal. A més, m'agrada fer el burro. Això no m'ho imaginava, perquè em poso molt nerviós. Pensava

que seria incapaç de sortir per la tele. Ara veig que no, que puc sortir i puc disfrutar fent-ho. Em sento com l'amant i la *querida*, saps?

—...

—Ai perdó! com la dona i la *querida*.

—*L'èxit emborratxa?*

—Sí. Sí, és veritat. Jo no crec que hagi canviat des que surto a la tele però em fa terror que pugui canviar el dia que deixi la tele i tota aquesta mena de bogeria que es forma al voltant teu quan ets conegut desaparegui. L'èxit t'avicia, t'hi acostumes, i has d'anar amb compte perquè les carreres televisives són curtes, en general, excepte el José María Carrascal. No em veig als seixanta anys fent un programa de tele.

—*Presentant un informatiu tampoc?*

—Espero que Catalunya no tingui aquesta dissort.

—*El teu darrer llibre, editat per Columna, es diu*

—**Llegint el teu llibre queda clar que Jaume I, a més del Conqueridor, també podria anomenar-se "el faldiller".**

—**Aquesta no és una exclusiva del llibre. Ramon Muntaner ja ho diu a la seva crònica. És un personatge amb una biografia impressionant. A part de ser un gran estadista, i de conquerir València i Mallorca, era un paio que estava molt bo, tenia la sang calenta i tenia fills bords per tot l'imperi. No entenc per què TV3 no n'ha fet una sèrie.**

ment en la conquesta d'Amèrica aniríem tan bruts de sang com els que hi van anar. Com a mínim, ara no ens n'hem de penedir.

—*Per què hem convertit una derrota com la de l'11 de setembre de 1714 en la diada nacional?*

—La tesi oficial és que l'endemà la gent es va posar a treballar com si no hagués passat res, i això deu reflectir moltes coses. Seria més normal celebrar alguna victòria, però tampoc en tenim tantes. Tot i que alguna en tenim. Hi havia una època que amb els almogàvers arrasàvem.

—*Som un poble esquizofrènic, entre en Cambó i en Macià?*

—És la contradicció entre el seny i la rauxa. Entre el voler i el poder. És la frustració constant de voler fer coses i no poder-les fer per les insuficiències del país. No tenim el que històricament s'ha necessitat per ser independents.

Història de Catalunya (modèstia a part). *Per què aquesta modèstia?*

—Em semblava un títol divertit, amb fanfaroneria. Sempre que es fan llibres d'història, es posen títols tímids, tipus "Breu història de Catalunya", o "Resum de..." Això ho fan per no espantar el lector. Doncs no. La meua és una història impressionant, tot i que no sigui cert. El títol també permet ironitzar sobre les dues grans tendències historiogràfiques que hi ha hagut a casa nostra: l'autobombo i al contrari, el pessimisme. Són dues tendències absurdes.

—*En el llibre es diu que la nostra història no mata.*

—No mata, no.

—*És una història trista potser?*

—És una història sense grans epopeies. Cosa que no és forçosament dolenta, perquè quan un país s'embala acaba cometent un genocidi. En el nostre cas, no hi vam ser a temps.

—*Però l'haguéssim fet.*

—Possiblement sí. Si Catalunya hagués pogut participar més activa-

